

te bedenken om het hem onaangename bezoek te ontgaan. Hij liet den predikant dus binnenkomen. Jansen vroeg den heer Starrenborg, of hij zich verwijderden zou, en de heer Starrenborg stemde daarin toe, doch verzocht hem, in de naaste kamer te blijven; misschien zou hij hem noodig hebben.

„Komt u mij hier bezoeken, dominé?" vroegde hij.

„Ja, mijnheer Starrenborg, ik kom juist van uw goede mama, en 't is met haar instemming, dat ik tot u kom, om..."

„O, ik begrijp 't al, gij komt ons zoogenaamd een handje helpen, om den brand te blussen, dien gij zelf aangestoken hebt, hé! Gij woudt mij tot onderwerping aanmanen voor mijn moeder en mijn zuster! Maar wie heeft ze eigenlijk tot zoo'n dwaas besluit opgezet, dominé Ort, als gij het niet zijt met uwe, vergeef mij, dulle gedachte, dat godsdienst en zaken doen iets met elkaar uit te staan hebben?"

„Mijnheer Starrenborg, wil mij eerst hooren, vóór ge mij op vermoedens beoordeelt!" sprak ds. Ort kalm en op zachter toon dan de jonkman, die zich ongetwijfeld door Jansen in het naaste vertrek wilde doen verstaan. „Indien mijn godsdienst het is, die uw goede moeder tot het besluit dreef, waarvan zij tot u sprak, zoo moogt gij haar niet oordeelen. Gij hebt toch zeker den noodigen eerbied voor de overtuiging van andersdenkenden. Zoo gij echter in mij persoonlijk den bewerker van dat besluit ziet, vergist ge u zeer. De scheiding, die tusschen u en uw moeder en uw zuster dreigt te ontstaan, smart mij meer dan ik zeggen kan, en als ik mij nu tot u wend, is het om terwille van uw moeder en uw zuster, maar ook terwille van uzelf, die scheiding te voorkomen. Ik ben dat tevens aan uw overleden vader, mijn diep betreunden vriend, verplicht."

„Juist, juist!" grauwde de heer Starrenborg, „en op welke voorwaarden denken mama en mijn zuster in de zaak te blijven? Willen ze wat laten vallen van haar eisch? Ik veronderstel toch, dat zij u tot bemiddelaar gekozen hebben; dus u weet er waarschijnlijk alles van."

(Wordt vervolgd.)

Van Dwaasheid en van Vooruitgang.

Hoe die twee saamkomen zal blijken uit wat volgt. Kort geleden kreeg ik uit Amsterdam dit briefje van onze lezeres Mej. B. J.:

„In mijn omgeving hoor ik, vooral door oudere menschen, dikwijls zeggen, het is toch „één toet mem." Er wordt dan mee bedoeld dat het „toch 't zelfde blijft." Zou u mij ook a. u. b. willen zeggen, hoe of men aan deze vreemde uitdrukking gekomen is?"

Antw. — Hieruit blijkt o. a. hoe de dwaasheid om zijn taal met allerlei poespas te doorspekken, ten slotte er toe leidt, dat de hoorders wel een woordenboek mogen aanschaffen, wat hun echter, wijl de vreemde woorden vaak in 't gebruik bij ons bederven, toch niet altijd zou helpen. (Werkelijk heeft „Patrimonium" eens voor zijn leden een lijst van woordverklaringen gegeven.) Onze geachte lezeres heeft gelijk, dat zij deze vraag doet, waarop het antwoord luidt: *toet mem* is het bedorven Fransche *tout même*, d. i. *geheel hetzelfde*. „Een" werd er voor geplakt, toen de sprekers zelf niet recht meer begrepen wat zij zeiden, doch is geheel overbodig, net als *toet mem* zelf.

Een tweede dwaasheid bleek mij mede omstreeks Nieuwjaar uit de ontvangst van een aantal kaartjes met *p. f.* Dit moet zeker beduiden het Fransche *pour féliciter* = om geluk te wenschen. Jammer maar, dat een echte Franschman het anders zegt. En ergerlijk is, dat Nederlanders zich niet schamen zich te schamen voor hun eigen taal. Het ongelukkige *s. v. p.* is er een tweede bewijs van. Maakt onze dwaasheid ons niet waard bespot te worden?

Er is voor sommigen een ontschuldigend. Zij weten het vaak niet, dat ze de taal verknoeien, wijl ze het uitheemsche niet kunnen onderkennen, gelijk straks zal

blijken. In den regel echter is dat gemakkelijk. Een Nederlandsch woord, al hoordet ge het zelden of nooit, zegt u iets. Dit doet het vreemde niet, tenzij ge er aan gewoon zijt. Neem b. v. het woord „*waarteeken*" uit Joz. 2. Hoe zeldzaam is het — en toch begrijpen we het allen min of meer. Maar *meeting* en *étage* zeggen den Nederlanders niets.

Maar al is er nog veel dwaasheid, er is toch ook vooruitgang. Dat bewijst reeds het briefje hierboven. Onze geachte lezeres schrijft *niet s. v. p.*, maar *a. u. b.* Zoo ook gaf *Timotheüs* zelf pas een prijselijk voorbeeld van hetzelfde.

Met Nieuwjaar ontving ik ook een aantal kaartjes met het goede Hollandsch *m. g.* of *m. h.* of zoo iets. En dat wordt steeds meer algemeen. *P. c.* en *t. à. v.* en meer zothed gaan denzelfden weg op als *s. v. p.*

Onlangs had ik gelegenheid een lezeres van *Timotheüs* een kleinen dienst te bewijzen en schreef er bij: „Doe mij nu ook het genoegen en gebruik niet het vreemde woord *export*." (Dat in het adres-schrift voorkwam.)

Daarop kwam dit antwoord:

„En nu ons dierbaar Nederlandsch. Het woord *export* zal verdwijnen. Vader heeft zelf een grooten hekel aan vreemde woorden, maar dacht niet, dat *export* vreemd was, omdat het algemeen gebruikt wordt. Ook door minister Talma werd verleden jaar, toen over een wet voor de exportslachterij gesproken werd, nooit een Hollandsch woord gebezigd.

Gisteren vroeg vader, wat voor woord hij voor advertentie moest schrijven. Dat wist ik niet. Toen moest vader toch tot dat vreemde woord zijn toevlucht nemen. En zoo gaat het gedurig. We worden hoe langer hoe meer met zulke vreemde woorden overstroomd. De pers, de ministers en de kamerleden, zij gebruiken ze dikwijls geheel onnoodig. Zij denken misschien wel, dat het geleerd staat. Men moet dikwijls boos worden als men ziet, hoe moedwillig onze taal, juist door de eersten des lands, op zij gezet wordt.

Zou het niet goed zijn, als de letterkundigen er zich mee bemoeiden? Een taal moet groeien, las 'k eens, maar zóó groeit zij toch heel verkeerd. Als er eens gemachtigden benoemd werden, die woorden maakten, b. v. op deze manier: School voor *Meer Uitgebreed Lager Onderwijs* wordt hier kortweg mulo-school genoemd. Nu lijkt mulo ook nog wel vreemd, maar men zou de woorden iets anders kunnen omschrijven, dat de eerste letters een woord waren, dat meer Hollandsch geleek. Maar wellicht vinden ze nog een betere manier. Zoodra een nieuw woord aan de lucht zit, zooals aeroplan en monoplan, zouden ze een ander woord kunnen opzoeken, dat de pers dan dadelijk kan gebruiken."

't Is opmerkelijk, hoe deze schrijfster zeer juist weet, waar de kwaal zit. Zeer terecht noemt zij de pers als mede schuldig, — helaas, inzonderheid ook de Christelijke, die voor handhaving onzer nationaliteit optredend, toch die nationaliteit zoo ontzaglijk schaadt, door ons al meer op vreemde paden te leiden. In 't algemeen geven juist zij, die het beter weten, een slecht voorbeeld. Wie verwaarloozt, bederven en verknoeien de taal? Juist meestal de „gestudeerden," de zoogenaamde „voorgangers." (?)

Dat niet alle vreemde woorden zijn te weren, is even duidelijk, als dat de strijd gaat tegen de *onnoodige*. Wat onze lezeres voorstelt, is alleen uitvoerbaar, zoo men algemeen het gevaar inziet, en b. v. onze dagbladen, ook de Christelijke, zich gaan schamen en — beteren.

En dat onze lezeres niet alleen staat, bewijst weer een brief van den heer J. W. C. te B., die o. a. zegt:

„Ik volg steeds met stichting en genoegen den strijd tegen de ellendige taalverbasteringen onzer dagen, waaraan zelfs geleerde mannen, professoren, meedoen, (b. v. Dr. Geesink in „de Héraut!") zelfs Dr. Kuyper, en ik heb al dikwijls lust gehad er iets tegen te schrijven."

Intusschen, we gaan vooruit. „*Timotheüs*" doet ook in dit opzicht geen ijdel werk. Dat bemoedigt!

A. J. H.